

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain, jätelain ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain, jätelain ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain muuttamisesta (HE 47/2026 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty ympäristövaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- ympäristövaliokunta YmVL 17/2026 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Marja Luukkonen Yli-Rahnasto, oikeusministeriö
- johtava asiantuntija Fowaa Kyei, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- toimitusjohtaja Heidi Salonen, Ekokompassi, Suomen luonnonsuojeluliiton Kinos Oy
- asiantuntija Asko Metsola, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- ilmastoasiantuntija Lasse Leipola, Finnwatch ry
- toimitusjohtaja Kari Luoto, Kaupan liitto ry
- juristi Viivi Kuosa, Kuluttajaliitto ry
- lakimies, varatuomari Sami Hämäläinen, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- toimitusjohtaja Jari Perko, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry
- asiantuntija Sanna Lempiäinen, Suomen Yrittäjät ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Lupa- ja valvontavirasto
- Business Finland Oy
- Ekomatkailuyhdistys ECEAT Suomi ry
- Elintarviketeollisuusliitto ry
- Erikoiskaupan liitto Etu ry
- Julkisen sanan neuvoston kannatusyhdistys ry
- Medialiitto ry

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

- Päivittäistavarakauppa ry
- Suomalainen työ ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kuluttajansuojalakeja, jätelakeja ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä vihreässä siirtymässä koskeva direktiivi eli niin sanottu vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivi sekä tavaroiden korjaamista edistäviä yhteisiä sääntöjä koskeva direktiivi eli niin sanottu tavaroiden korjaamisdirektiivi.

Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöön panemiseksi ehdotetaan kuluttajansuojalakiin erinäisiä muutoksia ja täydennyksiä, jotka koskevat markkinoinnissa annettavia tietoja sekä elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuutta ennen sopimuksen tekemistä. Muutoksilla pyritään yhtäältä lisäämään kuluttajien tietämystä hyödykkeiden ympäristövaikutuksista ja toisaalta puuttumaan totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien ympäristöväittämien esittämiseen. Sääntelyn noudattamisen varmistamiseksi muutoksia ehdotetaan myös kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain seuraamusmaksuja koskeviin säännöksiin.

Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöön panemiseksi ehdotetaan, että määrättyjen tavaroiden valmistajille asetettaisiin velvollisuus tarjota kuluttajille korjauspalveluita tietyssä laajuudessa silloinkin, kun kyse ei ole myyjän tai valmistajan vastuulla olevasta tavaran vikaantumisesta. Lisäksi esitetään täsmennyksiä virheen oikaisua tavarankaupassa koskeviin säännöksiin. Uutta olisi myös sääntely eurooppalaisesta korjaustietolomakkeesta, jota tavaroiden korjaajat voisivat halutessaan käyttää. Jätelakiin lisättäisiin varaosien ja työkalujen tarjoamiseen liittyviä säännöksiä sekä säännöksiä tavaroiden korjaamisen estävistä kielletyistä sopimusehdoista ja käytännöistä. Näitä säännöksiä sovellettaisiin myös elinkeinonharjoittajien välisessä suhteessa.

Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 27.9.2026 lukien. Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 31.7.2026 lukien. Kuluttajansuojalain 5 ja 8 luvun säännökset, jätelain säännökset sekä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 2 §:n 3 momentin 3 ja 4 kohta sekä 3 §:n 1 momentti, eli tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät säännökset, tulisivat voimaan 31.7.2026, kun taas kuluttajansuojalain 2 ja 6 luvun säännökset sekä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 13 §:n 1 momentin 1 kohta ja 16 §:n 1 momentin 1 kohta, eli vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiiviin täytäntöönpanoon liittyvät säännökset, tulisivat voimaan 27.9.2026.

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

Ehdotuksen tarkoituksena on vihreän siirtymän kuluttajadirektiivin (EU) 2024/825 sekä tavaroiden korjaamisdirektiivin (EU) 2024/1799 täytäntöönpano. Direktiivit ovat osa komission vihreän siirtymän ohjelmaa, jonka tarkoituksena on kestävä kulutuksen edistäminen. Molemmat direktiivit edellyttävät muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön ja ovat luonteeltaan lähtökohtaisesti täysharmonisoivia. Ne sisältävät erittäin vähän kansallista liikkumavaraa.

Nyt tarkasteltavassa hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakeja, jätelakeja ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia. Talousvaliokunta pitää esitykseen sisältyviä lakiehdotuksia perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina ja puoltaa niiden hyväksymistä seuraavassa esitetyin perusteluin ja vähäisin teknisluonteisin muutoksin.

Vihreän siirtymän kuluttajadirektiivi

Sääntelyn tavoitteet ja lähtökohdat. Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin tavoitteena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa sekä vihreän siirtymän toteuttamista edistämällä erityisesti kiertotaloutta sekä puhdasta ja vihreää taloutta. Tavoitteena on, että elinkeinonharjoittajilla on tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla ja että kuluttajat voivat valita tietoon perustuen tuotteita, jotka ovat ympäristön kannalta parempia kuin kilpailevat tuotteet. Talousvaliokunta pitää sekä direktiivin että nyt tarkasteltavan, direktiivin täytäntöönpanoa koskevan lainsäädännön tavoitteita yleisesti kannatettavina.

Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöön panemiseksi ehdotetaan kuluttajansuojalakiin erinäisiä muutoksia ja täydennyksiä, jotka koskevat markkinoinnissa annettavia tietoja sekä elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuutta ennen sopimuksen tekemistä. Muutoksilla pyritään yhtäältä lisäämään kuluttajien tietämystä hyödykkeiden ympäristövaikutuksista ja toisaalta puuttumaan totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien ympäristöväittämien esittämiseen. Sääntelyn noudattamisen varmistamiseksi muutoksia ehdotetaan myös kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain seuraamusmaksuja koskeviin säännöksiin.

Jo nykyisin totuudenvastaisiin ja harhaanjohtaviin ympäristöä koskeviin väittämiin markkinoinnissa on voitu puuttua kuluttajansuojalain yleislausekkeilla. Nyt kuluttajansuojalakiin ehdotetaan lisättäväksi aiempaa seikkaperäisempiä säännöksiä kielletyistä väittämisistä, jotka liittyvät nimenomaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai kiertotalouteen. Uutta olisi muun muassa, että tulevaa ympäristönsuojelullista tasoa koskevien väittämien esittäminen olisi sallittua vain silloin, kun väittämät perustuvat uskottaviin ja seikkaperäisiin suunnitelmiin, joiden edistymistä myös valvotaan.

Ympäristövaliokunta on arvioinut ehdotetun sääntelyn vaikutuksia talousvaliokunnalle antamassaan lausunnossa (YmVL 17/2026 vp — HE 47/2026 vp). Ympäristövaliokunta on katsonut, että ympäristöjärjestelmien tunnustaminen tukee lain tavoitetta vähentää

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

harhaanjohtavaa ympäristöviestintää ja samalla vahvistaa luotettavien ympäristömerkkien käyttöä. Tavoitteena on myös, että ympäristömerkkien rooli kuluttajille keskeisinä ja luotettavina välineinä ympäristölle parempien vaihtoehtojen tunnistamisessa vahvistuu. Myös talousvaliokunta pitää tärkeänä parantaa luottamusta ympäristömerkintöihin: valiokunnan saaman selvityksen perusteella kuluttajien luottamus erityisesti yritysten itse kehittämiin ympäristömerkkeihin on alhainen, ja nyt ehdotetulla sääntelyllä voidaan edistää kuluttajien mahdollisuuksia tehdä tietoon perustuvia ostopäätöksiä.

Ehdotetut kestävyysmerkintää koskevat vaatimukset muuttaisivat merkittävästi ympäristö- ja kestävyysmerkkien nykyistä käyttöä (ks. myös YmvVL 17/2026 vp). Myös talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa ovat korostuneet sääntelyn vaikutukset käytössä oleviin ympäristö- ja kestävyysmerkintöihin. Erilaisia ympäristö- ja kestävyysmerkkejä on Suomessa käytössä runsaasti eri toimialoilla, minkä lisäksi joillain aloilla on esimerkiksi omia kestävyysitoumuksia. Käytössä on paljon sellaisiakin kestävyysmerkintöjä, jotka eivät ole ulkopuolisen tahon sertifioimia. Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöönpanon myötä kielletyksi tulee sellaisen kestävyysmerkinnän esittäminen, joka ei perustu sertifiointijärjestelmään tai jota viranomaiset eivät ole vahvistaneet. Esimerkkejä viranomaisten vahvistamista kestävyysmerkinnöistä ovat niin sanotun EMAS-järjestelmän ja EU-ympäristömerkin vaatimusten noudattamisen johdosta myönnettävät logot.

Sääntelyn vaikutukset pk-yrityksiin. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on noussut esille huolenaihe ehdotetun sääntelyn vaikutuksista pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Talousvaliokunnan saaman selvityksen perusteella Suomessa on noin 1200 pk-yritystä, jotka käyttävät vakiintuneita ympäristöjärjestelmiä (esimerkiksi Ekokompassi, Green Key, RALA, Green Office). Pk-yrityksille suunnatut ympäristöjärjestelmät mahdollistavat pienempien yritysten ympäristövastuun kehittämisen ja samalla niiden kilpailukyvyn turvaamisen.

Hallituksen esitys edellyttää, että ympäristöjärjestelmän vaatimusten noudattamista valvoo riippumaton kolmas osapuoli. Valvonnan on oltava objektiivista, ja valvojan pätevyyden on perustuttava virallisiin standardeihin tai kansallisesti hyväksytyihin menettelyihin. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että vaihtoehdot — raskas akkreditointi, muu valvontamenettely tai sertifioinnista luopuminen eivät ole pk-yritysten kannalta toimivia. Vaihtoisten järjestelmien (esimerkiksi EMAS ja ISO 14001) on arvioitu sopivan suuryrityksille, mutta ne voivat olla pk-yrityksille liian raskaita, kalliita ja hallinnollisesti vaativia. Sääntelyn on arvioitu voivan johtaa pk-yritysten ympäristötyön heikkenemiseen ja jo vuosia tehdyn työn valumiseen hukkaan. Sääntely voi johtaa myös eri kokoisten yritysten tasavertaisten kilpailuedellytysten heikkenemiseen sekä yritysten kasvun ja vientimahdollisuuksien vaarantumiseen. Sääntelyn on arvioitu myös voivan vaarantaa pk-yritysten pääsyä julkisiin hankintoihin, koska ympäristösertifikaattia edellytetään lukuisissa kilpailutuksissa.

Talousvaliokunta korostaa, että kansallinen sääntelyliikkumavara direktiivin täytäntöönpanossa on direktiivin täysharmonisoivan luonteen vuoksi varsin kapea. Lisäksi talousvaliokunnan saamassa selvityksessä on toisaalta arvioitu, etteivät direktiivin asettamat vaatimukset sertifiointijärjestelmälle ole kohtuuttomia. Hallituksen esityksen lähtökohtana on se, ettei myöskään esimerkiksi asetustasolla ole mahdollista suoraan säätää satoja eri merkkejä

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

hyväksytyiksi. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä varmistaa, että sääntelyn noudattamista koskeva valvonta, ohjeistus ja asiaa koskeva valtioneuvoston asetus tukevat pk-yritysten mahdollisuuksia soveltaa edelleen vakiintuneita ympäristöjärjestelmiä ja noudattaa sääntelyä mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa aiheuttavalla tavalla. Talousvaliokunta kiinnittää toisaalta huomiota siihen, että julkisten hankintojen osalta edellä kuvattua ongelmaa pienentää osaltaan se, että direktiivin perusteella ehdotettuja säännöksiä sovelletaan ainoastaan elinkeinonharjoittajien harjoittamaan markkinointiin ja asiakassuhteisiin, silloin kun toiminta on suunnattu kuluttajille. Sääntely ei koske tilanteita, joissa elinkeinonharjoittaja toimii muilla kuin kuluttajamarkkinoilla.

Myös ympäristövaliokunta on kiinnittänyt lausunnossaan (YmVL 17/2026 vp) talousvaliokunnan huomiota tarpeeseen seurata lainsäädännön vaikutuksia erityisesti pieniin yrityksiin sekä esimerkiksi niiden mahdollisuuteen osallistua julkisiin hankintoihin, mikäli uudella sääntelyllä on tällaisia vaikutuksia, ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin vakiintuneiden ympäristöjärjestelmien hyväksymiseksi kansallisesti. Talousvaliokunta yhtyy ympäristövaliokunnan huolenaiheeseen ja pitää tärkeänä seurata ja arvioida sääntelyn vaikutuksia ja muutostarpeita jatkossa. Talousvaliokunta katsoo myös, että Suomen tulee EU:ssa edistää sääntelyä, joka paremmin tunnistaa pk-yritysten erityistarpeet.

Sääntelyn tulkinnasta. Talousvaliokunta yhtyy valiokunnan asiantuntijakuulemisessa esitettyyn huolenaiheeseen direktiivin soveltamisalan tulkinnanvaraisuudesta. Tämä on tunnistettu myös hallituksen esityksessä, jossa on todettu joidenkin nykyisin käytössä olevien merkkien osalta olevan epävarmuutta siitä, tulevatko ne kestävyysmerkinnän piiriin vai eivät. Tilanne aiheuttaa epävarmuutta yrityksissä ja hankaloittaa sääntelyn käytännön soveltamista. Sääntelyn epäselvyyden sekä direktiivin tiukan täytäntöönpanoaikataulun on arvioitu voivan johtaa jopa siihen, että yritykset eivät uskalla viestiä vastuullisuustyöstään, mikä ei palvelisi kuluttajiakaan.

Talousvaliokunnan saaman selvityksen perusteella tulkinnanvaraisuutta liittyy esimerkiksi erilaisiin kotimaisuudesta tai ruokavalioista kertoviin merkintöihin. Talousvaliokunta katsoo, että tällaista, esimerkiksi yksinomaan tuotteen kotimaisuutta ilmaisevaa merkintää ei tule sellaisenaan pitää direktiivin määritelmän mukaisena kestävyysmerkintänä, vaikka tällaisilla merkeillä voidaan pyrkiä viestimään myös hyödykkeen ympäristö- ja yhteiskunnallisia ominaisuuksia. Tällaisten merkkien tulkitseminen direktiivin piiriin kuuluviksi aiheuttaisi sertifiointijärjestelmän noudattamisveloitteen, mikä voisi aiheuttaa merkittäviä kustannuksia ja heikentää mahdollisuuksia käyttää esimerkiksi suomalaista tuotantoa, suunnittelua ja ylipäänsä suomalaisia yrityksiä esille nostavia ja niiden toimintaa tukevia merkkejä.

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille myös tarve täsmentää, ettei kestävyysmerkintänä pidettäisi esimerkiksi logoa, jolla tiedotusväline osoittaa sitoutumisensa eurooppalaisen medianvapaussäädöksen (EU) 2024/1083 18 artiklan 1 kohdan d-luettelukohdan mukaiseen media-alalla laajalti tunnustettuun ja hyväksytyyn itsesääntelymekanismiin, kuten Julkisen sanan neuvoston itsesääntelyjärjestelmään. On arvioitu, että tällaista riippumatonta itsesääntelyelintä ei myöskään voida kytkeä ulkopuoliseen ohjaukseen tai arviointiin validointia tai sertifiointia edellyttävän menettelyn kautta menettämättä järjestelmän keskeisiä peruseräitä. Talousvaliokunnan näkemyksen mukaan tällaista logoa ei tule pitää direktiivin tarkoittamana kestävyysmerkintänä.

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että nyt ehdotetun sääntelyn liitteenä olevaan valtioneuvoston asetukseen ja sitä koskevaan perustelumuistioon sisällytetään edellä todettuja täsmennyksiä siitä, millaisia merkintöjä ei tule pitää asetuksen määritelmän mukaisina kestävyysmerkintöinä.

Siirtymäaika. Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin nojalla annettuja säännöksiä on alettava soveltaa 27.9.2026. Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä keskeiseksi kysymykseksi on muodostunut tarve ennen sääntelyn voimaantuloa saatettuihin hyödykkeisiin tai niiden pakkauksiin liittyviä kestävyysmerkintöä ja ympäristöväittämiä koskevaan kansalliseen siirtymäaikaan. Direktiivissä ei ole huomioitu sitä, että elinkeinonharjoittajien varastoissa voi tuotteiden erilaisista ja tiettyjen tuoteryhmien osalta huomattavan pitkäkestoisista varastokierroista johtuen olla soveltamisajankohdan lähestyessä edelleen tuotteita, joiden pakkaukset ja merkinnät eivät kaikilta osin vastaa uusia ympäristöväittämiä ja kestävyysmerkintöjä koskevia vaatimuksia.

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että pahimmassa tapauksessa vanhojen käytäntöjen mukaisesti pakatut tai merkityt tuotteet jouduttaisiin hävittämään, mikä olisi täysin vastoin vihreän siirtymän tavoitteita. Vähintäänkin tuotteiden muokkaaminen aiheuttaisi toiminnanharjoittajille kohtuuttomia kustannuksia, kun tuotepakkauksiin olisi sisällytettävä tarvittavat uudet tiedot ja poistettava tai korvattava kielletyt väittämät, symbolit ja logot. Sääntelyn vaikutuksia on tältä osin tarkasteltu varsin laajasti myös hallituksen esityksessä. Talousvaliokunta pitää siirtymäaikaan tarpeellisena, ja korostaa, että sääntelyn hyväksyminen ilman siirtymäaikaan voisi johtaa paitsi kohtuuttomiin kustannuksiin toiminnanharjoittajille, myös sääntelyn varsinaisen tavoitteen vastaisiin lopputuloksiin.

Hallituksen esityksen liitteenä olevan kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteissa annettavan valtioneuvoston asetusluonnoksen voimaantulosäännöksen mukaan asetuksen kestävyysmerkintää ja ympäristöväittämiä koskevia 2 §:n 4 ja 29—30 kohtaa sovellettaisiin vasta puolen vuoden siirtymäajan jälkeen, eli 27.3.2027 lukien markkinointiin, joka sisältyy ennen asetuksen voimaantuloa markkinoille saatettuun hyödykkeeseen tai sen pakkaukseen. Hallituksen esityksessä ja talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että siirtymäaika ei perustuisi direktiiviin, ja hallituksen esityksessä on tarkasteltu myös mahdollisen asiaa koskevan komission rikkomusmenettelyn vaikutuksia. Talousvaliokunta korostaa toisaalta, että direktiivin täytäntöönpano on kesken useissa jäsenvaltioissa.

Tavaroiden korjaamisdirektiivi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tavaroiden korjaamisdirektiivistä johtuvia muutoksia kuluttajansuojalakiin, jätelakiin sekä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin. Tiettyjen tavaroiden valmistajille asetettaisiin velvollisuus tarjota kuluttajille korjauspalveluita tietyssä laajuudessa silloinkin, kun kyse ei ole myyjän tai valmistajan vastuulla olevasta tavaran vikaantumisesta. Jos valmistaja on sijoittautunut unionin ulkopuolelle, vastuu korjauspalvelun järjestämisestä kuuluisi unionissa sijaitsevalle valtuutetulle edustajalle, tämän puuttuessa maahantuojalle, tai näiden puuttuessa tavaran jakelijalle. Mainittu korjaamisvelvollisuus koskisi ainoastaan määrättyjä, direktiivin liitteessä II lueteltuja kestokulutushyödykkeitä, kuten useita kodinkoneita sekä matkapuhelimia. Myös

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

korjausvelvollisuuden laajuus määräytyisi näitä tavaroita koskevien EU-asetusten mukaisesti, eikä se siten olisi rajoittamaton. Korjaus olisi tehtävä maksutta tai kohtuulliseen hintaan.

Lisäksi ehdotetaan täsmennyksiä virheen oikaisua tavarankaupassa koskeviin kuluttajansuojalain säännöksiin. Uutta olisi myös sääntely eurooppalaisesta korjaustietolomakkeesta, jota tavaroiden korjaajat voisivat halutessaan käyttää. Jätelakiin lisättäisiin varaosien ja työkalujen tarjoamiseen liittyviä säännöksiä sekä säännöksiä tavaroiden korjaamisen estävistä kielletyistä sopimusehdoista ja käytännöistä. Näitä säännöksiä sovellettaisiin myös elinkeinonharjoittajien välisessä suhteessa. Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöön panemiseksi ehdotetaan annettavaksi myös oikeusministeriön asetus eurooppalaisesta korjaustietolomakkeesta.

Tavaroiden korjaamisdirektiivissä säädetään myös korjaamista koskevan eurooppalaisen verkkoalustan perustamisesta. Verkkoalustan tarkoituksena on saattaa tavaroiden korjaajat ja kuluttajat yhteen. Vastuu verkkoalustan perustamisesta on Euroopan komissiolla, mutta direktiivissä edellytetään, että jäsenvaltiot nimeävät kansalliset yhteyspisteet, jotka vastaavat kansallisen osion hallinnointiin liittyvistä tehtävistä ja tarvittaessa kansalliseen osioon sisältyvien tietojen valvonnasta. Esityksen mukaan korjaamista koskevan eurooppalaisen verkkoalustan kansallisena yhteyspisteenä toimisi Lupa- ja valvontavirasto.

Ympäristövaliokunta on suhtautunut talousvaliokunnalle antamassaan lausunnossa (YmVL 17/2026 vp) tavaroiden korjaamista koskevan sääntelyn tavoitteisiin myönteisesti. Valiokunta on korostanut, että merkittävä osa monien tuotteiden ympäristövaikutuksista syntyy jo valmistusvaiheessa, jolloin käyttöiän pidentäminen korjaamalla vähentää tuotantovaiheen suhteellisia ympäristövaikutuksia. Korjaaminen voi pienentää tuotteen hiilijalanjälkeä ja muita ympäristövaikutuksia verrattuna uuden tuotteen valmistamiseen, vähentää jätteen määrää sekä neitseellisten luonnonvarojen käyttöä, ja lisäksi parantaa huoltovarmuutta ja luoda paikallisia työmahdollisuuksia. Varaosien, työkalujen ja korjaustekniikoiden saatavuusvaatimukset sekä vaatimus kohtuullisesta hinnasta voivat myös hillitä varaosien ”strategista” ylihinnittelua, jonka vuoksi nykytilanteessa on usein kannattavampaa ostaa uusi kuin korjata vanhaa.

Talousvaliokunta yhtyy ympäristövaliokunnan arvioon, ja pitää tavaroiden korjaamisdirektiivin tavoitteita kannatettavina ja ehdotettuja täytäntöönpanoratkaisuja tarkoituksenmukaisina. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa arvioinnin kohteeksi ovat nousseet erityisesti myyjän virhevastuu-aikaan ja virheen oikaisemiseen tavarantoimittajan virhetilanteessa liittyvät kysymykset. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että myyjän vastuulle kuuluvassa tavarantoimittajan virhetilanteessa virheen oikaisussa korjauksen tulisi olla ensisijainen ratkaisu silloin, kun se on teknisesti ja taloudellisesti perusteltu. Samoin on esitetty virhevastuun rajaamista kahteen vuoteen.

Talousvaliokunta korostaa kuitenkin, että tavarankauppadirektiivin (EU 2019/771) 13 artikla sisältää säännökset oikeussuojakeinoista tavarassa olevan virheen korjaamiseksi. Artiklaan on lisätty uusi kohta, jonka mukaan ennen kuin myyjä toteuttaa oikeussuojakeinon tavarantoimittajan saattamiseksi sopimuksen mukaiseksi, myyjän on ilmoitettava kuluttajalle kuluttajan oikeudesta valita korjaamisen ja vaihtamisen välillä. Direktiivistä ei voida kansallisesti poiketa siten, että korjaaminen asetettaisiin kaikissa tapauksissa ensisijaiseksi oikaisukeinoksi. Hallituksen esityksen mukaisesti myyjälle asetettaisiin siten nimenomainen velvollisuus ilmoittaa ostajalle

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

tämän oikeudesta valita virhetilanteessa virheen korjaamisen tai virheettömän tavaran toimittamisen välillä. Talousvaliokunta toteaa lisäksi, että kysymystä virhevastuuta on pohdittu perusteellisesti viimeksi tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2021 (ks. myös TaVM 34/2021 vp — HE 180/2026 vp), jolloin päädyttiin säilyttämään Suomessa jo voimassa ollut oikeustila sen suhteen, että virhevastuu määräytyy tavaran oletetun käyttöiän perusteella, eikä se ole sidottu absoluuttiseen vuosimäärään.

Ympäristövaliokunta on kiinnittänyt lausunnossaan huomiota myös siihen, että tavaroiden korjaamisdirektiivin 13 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot toteuttavat vähintään yhden toimenpiteen, jolla edistetään korjaamista. Jäsenvaltion on ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle viimeistään 31.7.2029. Mahdollisina edistämiskeinoina on esitetty ainakin alennettua arvonalisäverokantaa korjaustoiminnalle, ns. korjaussetelin käyttöönottoa ja tuottajavastuun alaisten tuotteiden tuottajien rahoittamaa korjausrahastoa, josta korjaajat voivat saada tukea. Näistä kaksi ensimmäistä edellyttää julkista rahoitusta, kun taas tuottajien rahoittamaan korjausrahastoon olisi mahdollista Ranskassa jo käytössä olevan mallin mukaisesti kohdentaa jokin osuus tuottajayhteisön liikevaihdosta. Talousvaliokunta yhtyy ympäristövaliokunnan arvioon siitä, että vaihtoehtoisia edistämistoimenpiteitä on tärkeää selvittää ja arvioida hyvissä ajoin ennen määräaikaa. Korjausrahasto voisi olla yksi mahdollinen toimenpide, jolla direktiivin vaatimus täytetään.

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisen yhteydessä on ilmennyt tarve täsmentää kuluttajansuojalain 8 luvun 23 §:n 2 momentin tulkintaa. Kyseisellä säännöksellä on ehdotettu pantavaksi täytäntöön direktiivin 4 artiklan 3 kohta, joka koskee korjaajan oikeutta pyytää kuluttajaa maksamaan vianmäärityspalvelusta aiheutuvat välttämättömät kustannukset. Valiokunnan saaman selvityksen perusteella säännöstä on kuluttajariitalautakunnan ratkaisukäytännössä tulkittu siten, että se koskee myös tilanteita, joissa aloite alustavaan vian määrittämiseen on tullut elinkeinonharjoittajalta. Valiokunta katsoo saamansa selvityksen perusteella, että kuluttajansuojalain 8 luvun 23 §:n 2 momentti soveltuu myös tilanteisiin, joissa elinkeinonharjoittaja ehdottaa esimerkiksi virheen luonteen ja korjaustyyppin tunnistamiseksi sekä korjauksen hinnan arvioimiseksi tarpeellisen vianmäärityspalvelun suorittamista ja kuluttaja tällaisen palvelun suorittamisen nimenomaisesti suostuu.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

2. Laki jätelain muuttamisesta

9 b §. Varaosien ja työkalujen tarjoaminen kohtuulliseen hintaan. Talousvaliokunta ehdottaa 9 b §:n numeroinnin muuttamista 9 a §:ksi. Esitystä valmisteltaessa oli varauduttu siihen, että jätelakiin olisi lisätty toisen hankkeen yhteydessä uusi 9 a §. Mainittua 9 a §:ää ei ole kuitenkaan valmistelussa, joten nyt tarkasteltavana olevan hallituksen esityksen mukaisen 9 b §:n numerointi on syytä muuttaa 9 a §:ksi.

9 c §. Kielletyt sopimusehdot ja käytännöt. Edellä 9 b §:n yhteydessä todetusta syyistä myös hallituksen esityksen mukaisen 9 c §:n numerointi ehdotetaan muutettavaksi 9 b §:ksi. Talousvaliokunta toteaa lisäksi, että myös tämän pykälän osalta valmistajalla tarkoitetaan

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista, direktiivin (EU) 2020/1828 ja asetuksen (EU) 2023/1542 muuttamisesta sekä direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1781 2 artiklan 42 alakohdassa tarkoitettua valmistajaa, johon on viitattu hallituksen esityksen mukaisessa 9 b §:n 2 momentissa, jonka numerointi muuttuisi nyt 9 a §:n 2 momentiksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 47/2026 vp sisältyvät 1. ja 3. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 47/2026 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan **kuluttajansuojalain (38/1978)** 2 luvun 8 a §:n 1 momentin 6 ja 8 kohta, 15 a §:n 2 momentti ja 19 a §, 5 luvun 12 §:n 2 momentin 4 kohta, 18 §:n 1 momentti ja 18 a §:n 2 momentti, 6 luvun 9 §:n 1 momentin 9, 14 ja 15 kohta sekä 12 §:n 2 momentti ja 8 luvun 23 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 8 a §:n 1 momentin 6 ja 8 kohta, 15 a §:n 2 momentti ja 19 a § sekä 6 luvun 9 §:n 1 momentin 14 kohta laissa 693/2022, 5 luvun 12 §:n 2 momentin 4 kohta, 18 §:n 1 momentti ja 18 a §:n 2 momentti laissa 1242/2021, 6 luvun 9 §:n 1 momentin 9 ja 15 kohta sekä 12 §:n 2 momentti laissa 1211/2013 ja 8 luvun 23 §:n 2 momentti laissa 16/1994, sekä lisätään 2 luvun 6 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 561/2008 ja 693/2022, uusi 2 a kohta, 2 lukuun uusi 6 a ja 6 b §, 2 luvun 8 a §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1211/2013 ja 693/2022, uusi 5 a, 5 b, 6 a, 9 ja 10 kohta, 2 lukuun uusi 8 f §, 5 lukuun uusi 31 a §, 6 luvun 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1211/2013, 693/2022 ja 31/2026, uusi 13 a, 13 b, 20 a ja 20 b kohta, 8 lukuun uusi 36–39 § ja niiden edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

2 luku

Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa

6 §

Kielto antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja

Totuudenvastaiset tai harhaanjohtavat tiedot voivat koskea erityisesti:

2 a) tavaran kestävyyttä, korjattavuutta ja kierrätettävyyttä sekä muita kulutushyödykkeen ympäristöön, yhteiskuntaan ja kiertotalouteen liittyviä ominaisuuksia;

6 a §

Kielto markkinoida kulutushyödykettä merkityksettömillä ja ominaisuuksiin perustumattomilla seikoilla

Kulutushyödykettä ei saa markkinoida sellaisilla seikoilla, joilla ei ole merkitystä ja jotka eivät perustu kulutushyödykkeen, elinkeinonharjoittajan tai elinkeinotoiminnan ominaisuuksiin, jos tämä on omiaan johtamaan siihen, että kuluttaja tekee ostopäätöksen tai muun kulutushyödykkeeseen liittyvän päätöksen, jota hän ei muutoin olisi tehnyt.

6 b §

Kielletyt ympäristövaihtamät tulevasta ympäristönsuojelullisesta tasosta

Markkinoinnissa tai asiakassuhteessa ei saa käyttää ympäristövaihtamää tulevasta ympäristönsuojelullisesta tasosta ilman selkeitä, puolueettomia, julkisesti saatavilla olevia ja todennettavissa olevia sitoumuksia, jos ympäristövaihtamä on omiaan johtamaan siihen, että kuluttaja tekee ostopäätöksen tai muun kulutushyödykkeeseen liittyvän päätöksen, jota hän ei ilman tällaista väittämää olisi tehnyt.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut sitoumukset tulee esittää yksityiskohtaisessa ja toteutuskelpoisessa suunnitelmassa (*täytäntöönpanosuunnitelma*). Täytäntöönpanosuunnitelman tulee sisältää tavoitteita, joiden saavuttamista mitataan tietyn ajanjakson aikana. Suunnitelmassa tulee olla myös arvio sen toteuttamiseksi tarvittavista resursseista ja muista suunnitelman toteuttamisen kannalta olennaisista seikoista. Elinkeinonharjoittajan on huolehdittava siitä, että riippumaton ulkopuolinen asiantuntija säännöllisesti todentaa täytäntöönpanosuunnitelman edistymisen ja että tämän havainnot asetetaan kuluttajien saataville.

Edellä 1 momentissa tarkoitetaan ympäristövaihtamällä markkinoinnissa tai asiakassuhteessa esitettyä viestiä, merkintää tai muuta tietoa, jonka esittäminen ei ole pakollista ja jossa todetaan tai luodaan se vaikutelma, että kulutushyödykkeellä, kulutushyödykkeen tuoteluokalla, tuotemerkillä taikka elinkeinonharjoittajalla:

- 1) on myönteinen tai ainakin aiempaa myönteisempi vaikutus ympäristöön;

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

- 2) on ympäristölle vähemmän haitallinen vaikutus kuin muilla kulutushyödykkeillä tai kulutushyödykkeen tuoteluokilla, tuotemerkeillä tai elinkeinonharjoittajilla; tai
- 3) ei ole vaikutusta ympäristöön.

8 a §

Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvollisuudesta, elinkeinonharjoittajan on muussa kuin kulutushyödykkeiden koti- ja etämyynissä ennen kulutushyödykesopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle selkeästi ja ymmärrettävästi seuraavat tiedot, elleivät nämä tiedot ilmene muutoin asiayhteydestä:

5 a) lakisääteistä virhevastuuta koskevan yhdenmukaistetun ilmoituksen ja kaupallista kestävyystakuuta koskevan yhdenmukaistetun merkinnän ulkoasusta ja sisällöstä annetussa Euroopan komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2025/1960, jäljempänä *komission täytäntöönpanoasetus*, säädetty yhdenmukaistettu ilmoitus tavaroita koskevasta lakisääteisestä virhevastuusta ja sen pääkohdista;

5 b) tarvittaessa tieto tuottajan antamasta takuusta, jolla tämä sitoutuu vastaamaan ilman lisäkustannuksia tavarankäytökelpoisuudesta tai muista ominaisuuksista yli kahden vuoden ajan, tieto tällaisen takuun kestosta sekä maininta lakisääteisestä virhevastuusta käyttäen komission täytäntöönpanoasetuksessa säädettyä yhdenmukaistettua merkintää, jos tuottaja on asettanut tässä kohdassa tarkoitettut tiedot elinkeinonharjoittajan saataville;

6) maininta digitaalisia sisältöjä ja palveluja koskevasta lakisääteisestä virhevastuusta;

6 a) tarvittaessa maininta kaupanteon jälkeisten palvelujen saatavuudesta sekä tieto muusta kuin 5 b kohdassa tarkoitettusta takuusta ja sen ehdoista;

8) tarvittaessa digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankäytön sekä digitaalisen sisällön ja palvelun toimivuus, mukaan lukien sovellettava tekninen suojaus, sekä tällaisen hyödykkeen yhteensopivuus ja yhteentoimivuus siltä osin kuin elinkeinonharjoittaja siitä tietää tai hänen voidaan kohtuudella olettaa siitä tietävän;

9) vähimmäisaika, jona tuottaja tai palveluntarjoaja toimittaa sellaisia maksuttomia turva- tai muita päivityksiä, jotka ovat tarpeen digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankäytön taikka digitaalisen sisällön tai palvelun säilyttämiseksi vaaditun mukaisena, jos tuottaja tai palveluntarjoaja on asettanut tiedot vähimmäisajasta elinkeinonharjoittajan saataville;

10) tarvittaessa tieto pistemäärästä, joka ilmaisee tavarankäytön korjattavuuden ja joka perustuu Euroopan unionin tasolla vahvistettuihin yhdenmukaistettuihin vaatimuksiin (*korjattavuuspistemäärä*) taikka, jos tavaralla ei ole korjattavuuspistemäärää, tiedot korjaus- ja huolto-ohjeiden saatavuudesta ja korjaamiseen liittyvistä rajoituksista sekä sellaisten varaosien saatavuudesta, jotka ovat tarpeen tavarankäytön säilyttämiseksi vaaditun mukaisena, samoin kuin näiden varaosien arvioiduista kustannuksista ja tilausmenettelyistä, jos tuottaja on asettanut nämä tiedot elinkeinonharjoittajan saataville.

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

8 f §

Velvollisuus antaa tietoa ympäristö- ja yhteiskuntavaikutusten vertailusta

Jos elinkeinonharjoittaja tarjoaa palvelua, jolla vertaillaan kulutushyödykkeitä ja annetaan kuluttajalle tietoa hyödykkeiden kestävydestä, korjattavuudesta tai kierrätettävyydestä taikka muista kulutushyödykkeiden tai niiden toimittajien ympäristöön, kiertotalouteen taikka yhteiskuntaan liittyvistä ominaisuuksista, kuluttajalle on annettava tiedot käytettävästä vertailumenetelmästä, vertailtavista hyödykkeistä ja niiden toimittajista sekä tieto siitä, miten annettavat tiedot pidetään ajan tasalla.

15 a §

Seuraamukset markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa koskevien säännösten rikkomisesta

Elinkeinonharjoittaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö 1 §:ssä tarkoitettua sopimattoman menettelyn kieltoa tai 4–6, 6 a, 6 b, 7, 8, 8 d–8 f tai 9 §:n säännöksiä, on velvollinen korvaamaan kuluttajalle tästä aiheutuneen vahingon. Samoin elinkeinonharjoittaja on velvollinen korvaamaan vahingon, joka on aiheutunut siitä, että elinkeinonharjoittaja on tahallaan tai huolimattomuudesta käyttänyt 15 §:n 3 kohdan nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua harhaanjohtavaa tai aggressiivista menettelytapaa.

19 a §

Seuraamusmaksu markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa koskevien säännösten rikkomisesta

Tämän luvun 1, 4–6, 6 a, 6 b, 7, 8, 8 a, 8 d–8 f, 9 ja 10 §:n, 10 a §:n 1 momentin, 11 ja 12 §:n sekä 14 §:n 1 momentin säännösten sekä 15 §:n nojalla annettujen säännösten rikkomisen johdosta määrättävästä seuraamusmaksusta säädetään kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa (566/2020).

5 luku

Tavarankauppa

12 §

Tavaran ominaisuudet

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, tavaran tulee täyttää seuraavat yleiset vaatimukset:

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

4) tavaran määrän, laadun, kestävyys, korjattavuuden ja muiden ominaisuuksien on vastattava ominaisuuksia, joita saman tyyppisillä tavaroilla yleensä on ja joita ostaja voi kohtuudella odottaa, kun otetaan huomioon tavaran luonne sekä tiedot, jotka myyjä, tuottaja tai muu liiketoimintaketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistunut henkilö tai joku näiden lukuun on esittänyt tavaraa markkinoitaessa tai muuten ennen kaupantekoa.

18 §

Virheen oikaisu

Ostajalla on oikeus valintansa mukaan vaatia, että myyjä joko korjaa virheen tai toimittaa virheettömän tavaran. Ennen kuin myyjä oikaisee virheen, myyjän on ilmoitettava ostajalle tämän oikeudesta valita virheen korjaamisen tai virheettömän tavaran toimittamisen välillä. Jos ostaja vaatii, että virhe oikaistaan toimittamalla virheetön tavara, myyjä voi ostajan nimenomaisesta pyynnöstä täyttää tämän velvollisuutensa myös toimittamalla ostajalle vastaavan kunnostetun tavaran. Myyjä ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä ostajan vaatimalla tavalla tai lainkaan, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulee erityisesti ottaa huomioon virheen merkitys sekä tavaran arvo, jos virhettä ei olisi, sekä se, voidaanko oikaisu suorittaa muulla tavalla aiheuttamatta ostajalle merkittävää haittaa.

18 a §

Menettely oikaistaessa virhe

Virheen oikaisu on suoritettava kohtuullisessa ajassa siitä, kun ostaja on ilmoittanut myyjälle virheestä, ja siten, ettei ostajalle aiheudu siitä kustannuksia taikka merkittävää haittaa ottaen huomioon tavaran luonne ja tarkoitus, jota varten ostaja hankki tavaran. Jos korjattava tavara on luonteeltaan sellainen, että ostajilla on yleensä oltava tällainen tavara pysyvästi käytössään, tai jos kyseisen tuoteryhmän muut erityispiirteet sitä edellyttävät, myyjä ei saa periä ostajan käyttöön korjaamisen ajaksi annetun korvaavan tavaran käytöstä maksua.

31 a §

Tavaran korjaaminen eräissä tapauksissa

Valmistajan velvollisuudesta korjata tavara eräissä tapauksissa säädetään 8 luvun 37 §:ssä.

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

6 luku

Kotimyynti ja etämyynti

9 §

Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Ennen koti- tai etämyyntisopimuksen tekemistä kuluttajalle on annettava seuraavat tiedot:

9) saatavilla olevat ympäristöystävälliset toimitusvaihtoehdot ja muut maksua, toimitusta ja muuta sopimuksen täyttämistä koskevat ehdot sekä tarvittaessa asiakasvalituksia koskevat käytännöt;

13 a) komission täytäntöönpanoasetuksessa säädetty yhdenmukaistettu ilmoitus tavaroita koskevasta lakisääteisestä virhevastuusta ja sen pääkohdista;

13 b) tarvittaessa tieto tuottajan antamasta takuusta, jolla tämä sitoutuu vastaamaan ilman lisäkustannuksia tavarankäyttökelpoisuudesta tai muista ominaisuuksista yli kahden vuoden ajan, tieto tällaisen takuun kestosta sekä maininta lakisääteisestä virhevastuusta käyttäen komission täytäntöönpanoasetuksessa säädettyä yhdenmukaistettua merkintää, jos tuottaja on asettanut tässä kohdassa tarkoitettua tietoja elinkeinonharjoittajan saataville;

14) maininta digitaalisia sisältöjä ja palveluja koskevasta lakisääteisestä virhevastuusta;

15) tarvittaessa maininta asiakastuesta, muista kaupanteon jälkeisistä palveluista ja tieto muusta kuin 13 b kohdassa tarkoitettuista takuusta sekä niitä koskevista ehdoista;

20 a) vähimmäisaika, jona tuottaja tai palveluntarjoaja toimittaa sellaisia maksuttomia turvatai muita päivityksiä, jotka ovat tarpeen digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankäytön digitaalisen sisällön tai palvelun säilyttämiseksi vaaditun mukaisena, jos tuottaja tai palveluntarjoaja on asettanut tiedot vähimmäisajasta elinkeinonharjoittajan saataville;

20 b) tarvittaessa tieto korjattavuuspistemäärästä taikka, jos tavaralla ei ole korjattavuuspistemäärää, tiedot korjaus- ja huolto-ohjeiden saatavuudesta ja korjaamiseen liittyvistä rajoituksista sekä sellaisten varaosien saatavuudesta, jotka ovat tarpeen tavarankäytön säilyttämiseksi vaaditun mukaisena, samoin kuin näiden varaosien arvioituista kustannuksista ja tilausmenettelyistä, jos tuottaja on asettanut nämä tiedot elinkeinonharjoittajan saataville.

12 §

Ennakkotietojen antaminen etämyynnissä

Jos sähköisesti tehtävässä sopimuksessa kuluttajalle asetetaan maksuvelvollisuus, kuluttajalle on ilmoitettava 9 §:n 1 momentin 1, 6, 7, 13 b, 17 ja 18 kohdassa tarkoitetuista seikoista selkeällä tavalla ja välittömästi ennen kuin kuluttaja tekee tilauksensa. Elinkeinonharjoittajan on myös varmistettava, että kuluttaja nimenomaisesti hyväksyy tilaukseen liittyvän maksuvelvollisuuden.

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

8 luku

Eräät kuluttajapalvelussopimukset

23 §

Palveluksen hinta

Jos elinkeinonharjoittaja on kuluttajan pyynnöstä alustavasti selvittänyt suorituksen sisältöä tai siitä johtuvia kustannuksia, hänellä on oikeus vaatia kuluttajalta maksu tällaisista valmistelevista toimenpiteistä aiheutuneista välttämättömistä kustannuksista edellyttäen, että kustannuksista on ilmoitettu kuluttajalle ennen toimenpiteen suorittamista.

Eräitä elinkeinonharjoittajia koskevat erityissäännökset

36 §

Eurooppalainen korjaustietolomake

Jos toimeksisaaja on tavaroiden korjauspalveluja tarjoava elinkeinonharjoittaja, tämä voi toimittaa tilaajalle maksutta ja pysyvällä tavalla vakiomuotoisen eurooppalaisen korjaustietolomakkeen. Tällöin lomake on toimitettava tilaajalle kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun tilaaja on esittänyt pyynnön lomakkeen toimittamisesta ja ennen kuin korjauspalvelujen tarjoamista koskeva sopimus sitoo häntä. Lomakkeella on annettava selkeästi ja ymmärrettävästi seuraavat tiedot:

- 1) korjauspalveluja tarjoavan elinkeinonharjoittajan nimi;
- 2) käyntiosoite, johon toimeksisaaja on sijoittautunut, toimeksisaajan puhelinnumero, sähköpostiosoite ja, jos sellaisia on saatavilla, muut verkkoviestintävälineet, joiden avulla tilaaja voi ottaa yhteyttä toimeksisaajaan ja viestiä tämän kanssa nopealla, tehokkaalla ja helppokäyttöisellä tavalla;
- 3) korjattava tavara;
- 4) vian luonne ja ehdotettu korjaustapa;
- 5) hinta tai, jos hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, tapa, jolla hinta on tarkoitus laskea, sekä korjaamisen enimmäiskustannus;
- 6) korjaamiseen tarvittava aika;
- 7) tilapäisen korvaavan tavaran saatavuus korjaamisen aikana ja mahdollisesta tavaran tilapäisestä korvaamisesta tilaajalle aiheutuvat kustannukset;
- 8) paikka, jossa tilaaja luovuttaa tavaran korjaamista varten;
- 9) tarvittaessa toimeksisaajan tarjoamien poisto-, asennus- ja kuljetuspalvelujen sekä muiden lisäpalvelujen saatavuus ja kyseisistä palveluista tilaajalle mahdollisesti aiheutuvat yksilöidyt kustannukset;
- 10) lomakkeen voimassaoloaika;
- 11) tarvittaessa muut kuin 1–10 kohdassa tarkoitettuja tietoja vastaavat lisätiedot.

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

Toimeksisaaja ei saa muuttaa eurooppalaisessa korjaustietolomakkeessa määriteltyjä korjausehtoja 30 kalenteripäivän ajan päivästä, jona kyseinen lomake toimitettiin tilaajalle. Osapuolet voivat sopia eurooppalaisen korjaustietolomakkeen pidemmästä voimassaoloajasta. Jos tilaaja hyväksyy eurooppalaisessa korjaustietolomakkeessa määritellyt ehdot sen voimassaoloaikana, toimeksisaaja on velvollinen suorittamaan korjauspalvelun kyseisillä ehdoilla.

Lomakkeen muodosta ja tarkemmasta sisällöstä säädetään oikeusministeriön asetuksella.

37 §

Valmistajan korjausvelvollisuus eräissä tapauksissa

Jos kyse on tavarasta, jonka korjattavuutta koskevista vaatimuksista säädetään tavaroiden korjaamista edistävistä yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivien (EU) 2019/771 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1799 liitteessä II mainituissa säädöksissä, ja tavarassa on vika, josta tavaran myyjä tai valmistaja eivät ole tämän lain nojalla eikä valmistaja myöskään antamansa takuun perusteella virhevastuussa, valmistaja on velvollinen kuluttajan pyynnöstä korjaamaan tavaran siinä laajuudessa kuin mainituissa liitteessä mainituissa säädöksissä säädetään. Tällöin valmistaja voi kieltäytyä korjaamasta tavaran vain, jos korjaaminen on mahdotonta.

Korjaustyö on suoritettava kohtuullisessa ajassa siitä, kun valmistaja sai tavaran haltuunsa tai vastaanotti sen taikka kun kuluttaja asetti tavaran valmistajan saataville. Korjaustyöstä sekä korjauksen ajaksi kuluttajan käyttöön mahdollisesti annetun korvaavan tavaran käytöstä perittävien maksujen tulee olla kohtuullisia.

Jos valmistaja on sijoittautunut Euroopan unionin ulkopuolelle, tätä pykälää sovelletaan valmistajan asemesta:

1) valmistajan Euroopan unionissa sijaitsevaan kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista, direktiivin (EU) 2020/1828 ja asetuksen (EU) 2023/1542 muuttamisesta sekä direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1781 2 artiklan 43 alakohdassa tarkoitettuun valtuutettuun edustajaan;

2) siihen, joka on tuonut tavaran Euroopan unionin alueelle, jos 1 kohdassa tarkoitettua valtuutettua edustajaa ei ole;

3) jakeluketjussa toimivaan muuhun luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön kuin valmistajaan tai tavaran Euroopan unionin alueelle tuoneeseen, jos 1 kohdassa tarkoitettua valtuutettua edustajaa tai sitä, joka on tuonut tavaran Euroopan unionin markkinoille, ei ole.

Tässä pykälässä valmistajalla tarkoitetaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua asetuksen 2 artiklan 42 alakohdassa tarkoitettua valmistajaa.

38 §

Valmistajan tiedottamisvelvollisuus korjauspalveluista ja ohjehinnoista

Valmistajan ja tarvittaessa edellä 37 §:n 3 momentissa tarkoitettun tahon on pidettävä korjauspalvelujaan koskevat yleiset tiedot helposti kuluttajien saatavilla. Tiedot on ilmoitettava

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

selkeästi ja ymmärrettävästi. Valmistajan on pidettävä kuluttajien saatavilla verkkosivuillaan tiedot myös tavaroiden korjaamisesta tyypillisesti perittävistä ohjehinnoista.

39 §

Seuraamukset eräiden säännösten rikkomisesta

Elinkeinonharjoittajaa, joka rikkoo menettelyllään 36, 37 tai 38 §:n säännöksiä, voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tällaista menettelyään taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kiellon määräämisestä ja sen tehostamisesta uhkasakolla säädetään 2 ja 3 luvussa.

Tämän lain 5 ja 8 luvun säännökset tulevat voimaan 31 päivänä heinäkuuta 2026. Lain 2 ja 6 luvun säännökset tulevat kuitenkin voimaan vasta 27 päivänä syyskuuta 2026. Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään jätelakiin (646/2011) uusi 9 a, 9 b ja 143 d § seuraavasti:

9 a §

Varaosien ja työkalujen tarjoaminen kohtuulliseen hintaan

Jos valmistaja tarjoaa varaosia ja työkaluja tavaroiden korjaamista edistävästä yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivien (EU) 2019/771 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1799, jäljempänä *tavaroiden korjaamisdirektiivi*, liitteessä II mainittujen säädösten soveltamisalaan kuuluvia tavaroita varten, varaosia ja työkaluja on tarjottava sellaiseen kohtuulliseen hintaan, joka ei estä tavaroiden korjaamista.

Valmistajalla tarkoitetaan kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista, direktiivin (EU) 2020/1828 ja asetuksen (EU) 2023/1542 muuttamisesta

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

sekä direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1781 2 artiklan 42 alakohdassa tarkoitettua valmistajaa.

9 b §

Kielletyt sopimusehdot ja käytännöt

Valmistaja ei saa käyttää sellaisia sopimuslausekkeita, laitteistoja tai ohjelmistotekniikoita, jotka estävät tavaroiden korjaamisdirektiivin liitteessä II mainittujen säädösten soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden korjaamisen, ellei tällaisten sopimuslausekkeiden, laitteistojen tai ohjelmistotekniikoiden käyttäminen ole perusteltua teollis- ja tekijänoikeuksien suojelemiseksi tai muusta perustellusta syystä.

Valmistaja ei saa estää riippumattomia korjaajia käyttämästä alkuperäisiä tai käytettyjä varaosia, yhteensopivia varaosia ja 3D-tulostuksesta peräisin olevia varaosia, jos kyseiset varaosat ovat laissa säädettyjen tuoteturvallisuus- ja muiden vaatimusten sekä teollis- ja tekijänoikeuksien mukaisia.

143 d §

Korjaamista koskevan eurooppalaisen verkkoalustan kansallinen yhteyspiste

Lupa- ja valvontavirasto toimii tavaroiden korjaamisdirektiivin 7 artiklassa tarkoitetun korjaamista koskevan eurooppalaisen verkkoalustan kansallisena yhteyspisteenä ja hallinnoi mainitussa artiklassa tarkoitettua eurooppalaista verkkoalustaa koskevaa kansallista osiota.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä heinäkuuta 2026.

3.

Laki

kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain (566/2020) 2 §:n 3 momentin 3 kohta, 3 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentin 1 kohta ja 16 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 momentin 1 kohta ja 16 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 694/2022, ja

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

lisätään 2 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1151/2025, uusi 4 kohta seuraavasti:

2 §

Yhteistyöasetuksen mukaiset toimivaltaiset viranomaiset

Yhteistyöasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena toimii vain:

3) Kilpailu- ja kuluttajavirasto siltä osin kuin se valvoo matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 90/314/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2302 17–20 artiklan noudattamista, sellaisina kuin ne on kansallisesti pantu täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa;

4) Lupa- ja valvontavirasto siltä osin kuin se valvoo tavaroiden korjaamista edistävistä yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivien (EU) 2019/771 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1799 5 artiklan 4 ja 6 kohdan noudattamista, sellaisina kuin ne on kansallisesti pantu täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa.

3 §

Toimivaltuudet yhteistyöasetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa

Kuluttaja-asiamiehellä, tietosuojavaltuutetulla, Liikenne- ja viestintävirastolla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla sekä Lupa- ja valvontavirastolla on tässä laissa säädetty toimivaltuudet yhteistyöasetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, kun ne ovat 2 §:n 1 tai 3 momentin mukaan toimivaltaisia viranomaisia.

13 §

Seuraamusmaksu eräiden kuluttajansuojalain säännösten rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä elinkeinonharjoittajalle, joka kuluttajien vahingoksi tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö kuluttajansuojalain (38/1978):

1) 2 luvun 4 §:n mukaista vaatimusta markkinoinnin tunnistettavuudesta, 5 §:n mukaista kieltoa aiheuttaa sekaannuksen vaaraa, 6 §:n mukaista kieltoa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja, 6 a §:n mukaista kieltoa markkinoida kulutushyödykettä merkityksettömillä ja ominaisuuksiin perustumattomilla seikoilla, 6 b §:n mukaista kieltoa käyttää ympäristövaihtamää tulevasta ympäristönsuojelullisesta tasosta, 7 §:n mukaista kieltoa jättää antamatta olennaisia tietoja, 9 §:n mukaista kieltoa käyttää aggressiivisiä menettelyjä, 10 §:n säännöstä kulutushyödykkeen toimittamisesta ilman tilausta, 10 a §:n 1 momentin mukaista velvollisuutta pyytää kuluttajan nimenomainen suostumus lisämaksuihin, 11 §:n

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

mukaista velvollisuutta ilmoittaa tavaraa koskevassa hinnanalennusilmoituksessa hinnanalennusta edeltävä alin hinta, jolla tavaraa on markkinoitu, 12 §:n mukaista velvollisuutta ilmoittaa markkinoinnissa tietoja yhdistetystä tarjouksesta ja kylkiäistarjouksesta tai 14 §:n 1 momentin mukaista kieltoa käyttää tekemäänsä kulutushyödykesopimusta koskevassa puhelinasioinnissa mainitun säännöksen vastaista palvelua;

16 §

Seuraamusmaksu tietojen antamista koskevien säännösten rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä elinkeinonharjoittajalle, joka kuluttajien vahingoksi tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö kuluttajansuojalain:

1) 2 luvun 8 §:ää tiedonantovelvollisuudesta tarjottaessa yksilöityä kulutushyödykettä, 8 a §:n mukaisen velvollisuuden antaa tietoja ennen sopimuksen tekemistä muussa kuin koti- ja etämyynissä, 8 d §:n mukaista velvollisuutta pitää saatavilla tietoa hakukyselyn tuloksien keskeisistä muuttujista, 8 e §:n mukaista velvollisuutta antaa tietoa kuluttaja-arvosteluista tai 8 f §:n mukaista velvollisuutta antaa tietoa ympäristö- ja yhteiskuntavaikutusten vertailusta;

Tämän lain 2 §:n 3 momentin 3 ja 4 kohta sekä 3 §:n 1 momentti tulevat voimaan 31 päivänä heinäkuuta 2026. Lain 13 §:n 1 momentin 1 kohta ja 16 §:n 1 momentin 1 kohta tulevat kuitenkin voimaan vasta 27 päivänä syyskuuta 2026.

Helsingissä 4.6.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Noora Fagerström kok
jäsen Kaisa Garedeu ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Timo Harakka sd
jäsen Hilikka Kemppi kesk
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Merja Rasinkangas ps
jäsen Oras Tynkkynen vihr
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Minna Reijonen ps

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2026 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen